

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра екології та ботаніки

«Затверджую»
Завідувач кафедри
екології та ботаніки
В.Г. Скляр

_____“ _____”_____2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВБВ 5. Дозвілєзнавство

Спеціальність: 242 «Туризм»

Факультет: *Агротехнологій та природокористування*

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма з «Дозвіллізнавства» для студентів спеціальності
242 Туризм

Розробник: д. б. н., професор кафедри екології та ботаніки
Скляр В.Г. _____

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри екології та ботаніки
Протокол від 8 квітня 2019 року № 14

Завідувач кафедри _____ **В.Г. Скляр**

Погоджено:

Декан факультету _____ **І.М. Коваленко**

Методист навчального відділу _____

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 242 «Туризм»	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 2		2019-2020-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: -		Курс	
		1	
Загальна кількість годин - 105		Семестр	
	2-й		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 8	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		26 год.	
		Практичні, семінарські	
		26 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
53			
		Вид контролю: Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 49,5/50,5 (52/53)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів сучасним баченням щодо дозвілля та його організації.

понятійний апарат культурно-дозвіллевої діяльності, її основні елементи, проаналізовано соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності, визначено соціалізацію вільного часу та особливості культурно-дозвіллевого середовища, відображено особливості національної психології у дозвіллевій діяльності. Розкрито механізм регулювання сприйняттям аудиторією різноманітних програм у сучасних дозвіллевих закладах культури.

Завдання:

вивчити понятійний апарат культурно-дозвіллевої діяльності, її основні елементи, з'ясувати соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності, проаналізувати соціалізацію вільного часу та особливості культурно-дозвіллевого середовища, а також особливості національної психології у дозвіллевій діяльності. Розкрито механізм регулювання сприйняттям аудиторією різноманітних програм у сучасних дозвіллевих закладах культури.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: понятійний апарат культурно-дозвіллевої діяльності, її основні елементи, соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності, особливості культурно-дозвіллевого середовища, особливості національної психології у дозвіллевій діяльності, механізм регулювання сприйняттям аудиторією різноманітних програм у сучасних дозвіллевих закладах культури.

вміти:

- аналізувати основні чинники, визначальні щодо організації дозвілля;
- формулювати основні терміни та поняття курсу;
- аналізувати стан діяльності із організації дозвілля;
- висувати та обґрунтовувати пропозиції щодо організації дозвілля населення;
- опрацьовувати наукову літературу.

2. Програма навчальної дисципліни знаходиться на апробації

(затверджена на засіданні кафедри екології та ботаніки,
протокол від 8 квітня 2019 року № 14)

Змістовий модуль 1. Різноманітність дозвілля та основні вимоги щодо його організації

ВСТУП. Предмет, об'єкт, мета та завдання курсу.

Тема 1. ДОЗВІЛЛЄЗНАВСТВО ЯК НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ

- 1.1. Дозвілля і дозвіллева діяльність як галузь наукового знання
- 1.2. Соціальний феномен вільного часу
- 1.3. Структура дозвіллевої діяльності

Тема 2. СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 2.1. Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвіллевої діяльності наприкінці ХІХ - 90-ті роки ХХ ст.
- 2.2. Соціально-історичні особливості розвитку дозвіллевих центрів для молоді в нашій країні і за кордоном
- 2.3. Сучасний етап організації культурно-дозвіллевої Діяльності в країнах зарубіжжя

Тема 3. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ВІЛЬНОГО ЧАСУ ТА ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 3.1. Час як значна соціальна цінність
- 3.2. Зміст і структура вільного часу
- 3.3. Соціально-психологічні особливості організації вільного часу

Тема 4. ДОЗВІЛЛЯ МОЛОДІ

- 4.1. Саморозвиток і самореалізація сучасної молоді в сфері дозвілля
- 4.2. Структура молодіжного дозвілля
- 4.3. Феномен субкультурної активності молоді
- 4.4. Організаційні особливості дозвіллевої діяльності молоді

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічні та методичні аспекти організації дозвілля

Тема 5. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОГО СЕРЕДОВИЩА

- 5.1. Специфічні ознаки культурно-дозвіллевого середовища
- 5.2. Сучасні культурно-дозвіллеві центри як осередок створення позитивного культурно-дозвіллевого середовища

Тема 6. ОСНОВИ МЕТОДИКИ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 6.1. Методика культурно-дозвіллевої діяльності як феномен
- 6.2. Соціально-педагогічні умови функціонування технологій культурно-дозвіллевої діяльності
- 6.3. Соціально-психологічна атмосфера в закладах культурно-дозвіллевої діяльності
- 6.4. Організація дозвіллевої активності людей похилого віку

Тема 7. ВІДОБРАЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ У ДОЗВІЛЛЕВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

- 7.1. Сімейно-побутові традиції та організація культурного дозвілля
- 7.2. Дозвілля народів світу

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Загальні особливості та ознаки дозвіллевої діяльності												
Змістовий модуль 1. Різноманітність дозвілля та основні вимоги щодо його організації												
Вступ.	6					6						
Тема 1. Дозвіллезнавство як наукова дисципліна та навчальний предмет	12	2	4			6						
Тема 2. Соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності	14	4	4			6						
Тема 3. Соціалізація вільного часу та дозвіллевої діяльності	12	4	2			6						
Тема 4. Дозвілля молоді	14	4	4			6						
Разом за змістовим модулем 1	58	14	14	-	-	30						
Модуль 2. Практичні аспекти дозвіллевої діяльності												
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічні та методичні аспекти організації дозвілля												
Тема 5. Соціально-психологічні особливості культурно-дозвіллевого середовища	12	4	2			6						
Тема 6. Основи методики культурно-дозвіллевої діяльності	16	4	4			8						
Тема 7. Відображення особливостей національної психології у дозвіллевій діяльності людини	19	4	6			9						
Разом за змістовим модулем 2	47	12	12	-	-	23						
Усього годин:	105	26	26		-	53						

5. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. ДОЗВІЛЛЄЗНАВСТВО ЯК НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ 1. Дозвілля і дозвіллева діяльність як галузь наукового знання 2. Соціальний феномен вільного часу 3. Структура дозвіллевої діяльності	2
2	Тема 2. СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 1. Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвіллевої діяльності наприкінці ХІХ - 90-ті роки ХХ ст. 2. Соціально-історичні особливості розвитку дозвіллевих центрів для молоді в нашій країні і за кордоном 3. Сучасний етап організації культурно-дозвіллевої Діяльності в країнах зарубіжжя	4
3	Тема 3. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ВІЛЬНОГО ЧАСУ ТА ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 1. Час як значна соціальна цінність 2. Зміст і структура вільного часу 3. Соціально-психологічні особливості організації вільного часу	4
4	Тема 4. ДОЗВІЛЛЯ МОЛОДІ 1. Саморозвиток і самореалізація сучасної молоді в сфері дозвілля 2. Структура молодіжного дозвілля 3. Феномен субкультурної активності молоді 4. Організаційні особливості дозвіллевої діяльності молоді	4
5	Тема 5. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВОГО СЕРЕДОВИЩА 1. Специфічні ознаки культурно-дозвіллевого середовища 2. Сучасні культурно-дозвіллеві центри як осередок створення позитивного культурно-дозвіллевого середовища	4
6	Тема 6. ОСНОВИ МЕТОДИКИ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 1. Методика культурно-дозвіллевої діяльності як феномен 2. Соціально-педагогічні умови функціонування технологій культурно-дозвіллевої діяльності 3. Соціально-психологічна атмосфера в закладах культурно-дозвіллевої діяльності 4. Організація дозвіллевої активності людей похилого віку	4
7	Тема 7. ВІДОБРАЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ У ДОЗВІЛЛЄВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	4

	1. Сімейно-побутові традиції та організація культурного дозвілля 2. Дозвілля народів світу	
	Разом:	26

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дозвілля і дозвіллева діяльність як галузь наукового знання	2
2	Структура дозвіллевої діяльності	2
3	Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвіллевої діяльності наприкінці XIX - 90-ті роки XX ст.	2
4	Сучасний етап організації культурно-дозвіллевої діяльності в країнах зарубіжжя	2
5	Соціально-психологічні особливості організації вільного часу	2
6	Дозвілля молоді	4
7	Соціально-педагогічні умови функціонування технологій культурно-дозвіллевої діяльності	2
8	Організація дозвіллевої активності людей похилого віку	2
9	Сімейно-побутові традиції та організація культурного дозвілля	2
10	Дозвілля народів світу	6
	Разом:	26

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ.	6
2	Тема 1. Дозвіллезнавство як наукова дисципліна та навчальний предмет	6
3	Тема 2. Соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності	6
4	Тема 3. Соціалізація вільного часу та дозвіллевої діяльності	6
5	Тема 4. Дозвілля молоді	6
6	Тема 5. Соціально-психологічні особливості культурно-дозвіллевого середовища	6
7	Тема 6. Основи методики культурно-дозвіллевої діяльності	8
8	Тема 7. Відображення особливостей національної психології у дозвіллевій діяльності людини	9
	Разом:	53

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж, робота з книгою (читання, переказ, виписування, складання

плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів тощо).

1.2. **Наочні:** демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. **Практичні:** практична робота, вправа, виробничо-практичні методи.

2. **Методи навчання за характером логіки пізнання:** аналітичний, індуктивний та дедуктивний методи, методи синтезу.

3. **Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів:** проблемний, дослідницький, репродуктивний, пояснювально-демонстративний.

11. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;

- результати виконання та захисту практичних робіт;

- експрес-контроль під час аудиторних занять;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- написання рефератів;

- результати тестування;

- письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												С Р С	Разом за модулі та	Атестація	Сума
Модуль 1 – 35 балів						Модуль 2 - 35 балів									
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12				
									0	1	2				
6	6	6	6	6	5	6	6	6	6	6	5	15	85 (70+15)	1 5	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
		90 – 100
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	задовільно
60-68	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю

		повторного складання
1-34	Ф	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова

- Бойчелюк В.Й., Бойчелюк В.В. Дозвіллєзнавство. Навчальний посібник. - К., 2006.- 208 с.
- Вишняк А.И. Тарасенко В.И. Культура молодіжного досуга. -К.: Выща школа, 1988 - 53 с.
- Головаха Е.И., Кронах О.О. Психологическое время личности. - К., 1987. - 332 с.
- Клюско ЕМ. Центры досуга: содержание и формы деятельности // Центры досуга. - М.: НИИ культуры, 1987. - С. 31-33.
- Корсун І.В. Соціалізація старшокласників у сфері вільного часу. - Луганськ, 1996. - 201 с
- Пича В.М. Ваше свободное время, - К., 1988. - 221 с.
- Піча В.М. Вільний час: тенденції і проблеми розвитку. - К., 1992. - 106 с.
- Піча В.М. Культура вільного часу (філософсько-соціальний аспект). - Львів, 1990. - 29 с

Додаткова література

- Земба М. Елементи персонального управління в неурядових організаціях. - Львів: Товариство Лева, 1998. - С. 16.
- Кифяк В. Ф. Організація туристської діяльності в Україні / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2003. – 300 с.

Інформаційні ресурси

1. www.heritage.unesco.ru
2. www.tourism.gov.ua.
3. www.unesco.org
4. www.world-tourism.org.
5. www.wttc.org.